

Aasta (01.01.2018 –31.12.2018)

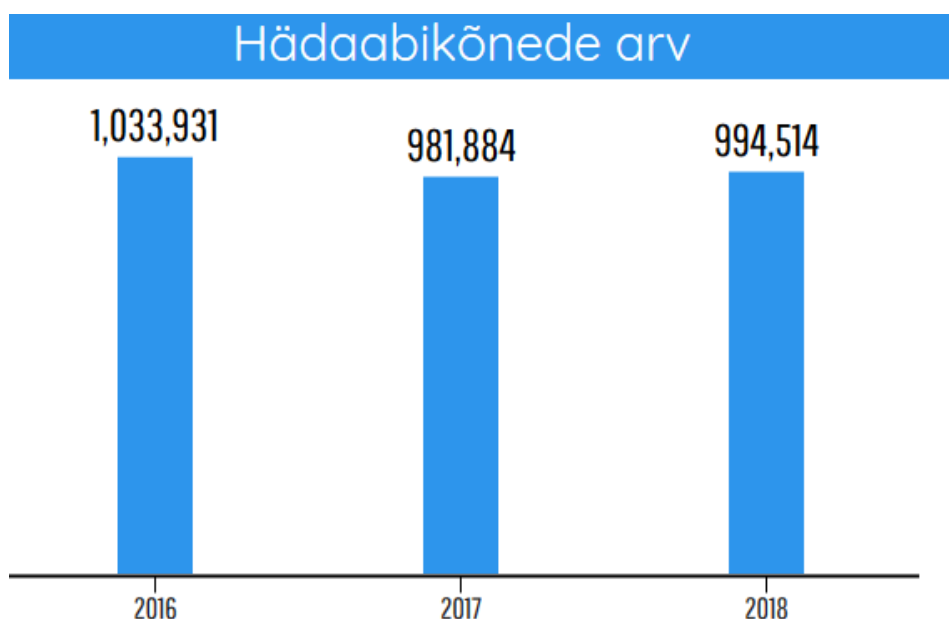
Statistika kokkuvõte

Häirekeskus

Eteri Demus
Arendusosakond, Häirekeskus

Kõned

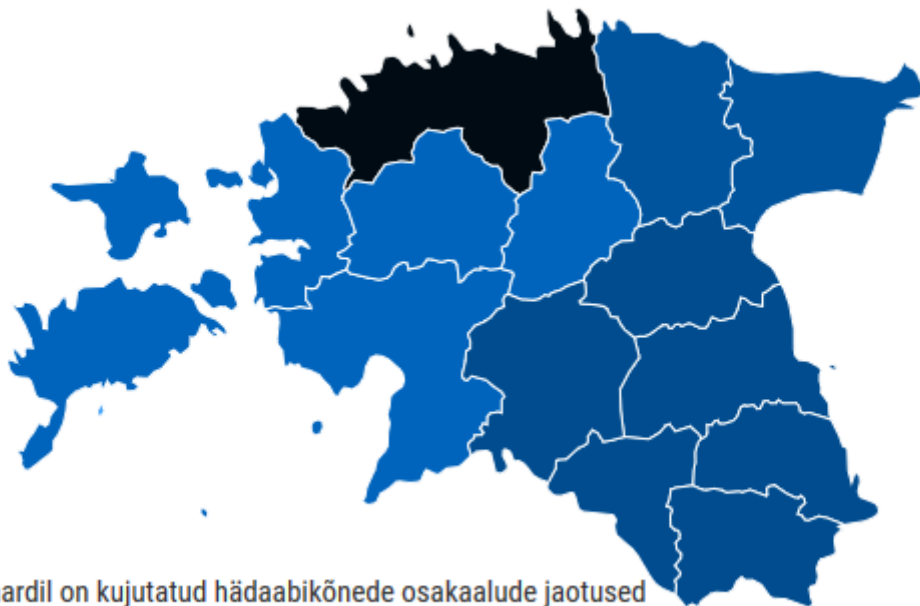
Hädaabikõnede arv on siiani (vähemalt viimased 7 aastat) aasta-aastalt olnud languses, kuid 2018. aastal oli **1% rohkem** hädaabikõnesid kui eelneval aastal. Kokku oli 2018. aastal pea **miljon (994 514)** hädaabikõnet. Keskmiselt saabus Häirekeskusesse ühes ööpäevas **2 725** kõnet. Pakutud hädaabikõnedest 88% (877 244) vastati ning 12% (117 260) hüljati helistaja poolt, sama protsentide osakaal oli ka eelmisel aastal. Hädaabikõnede arv hakkas võrreldes eelmise aastaga (2017) oluliselt tõusma suvel (juuni-juuli). 2018. aasta suvi oli ootuspärasest (ja eelmisest aastast) kuumem ning seetõttu kasvas ka hädaabikõnede ja sündmuste arv. Kõnetüüpide järgi tuli kõige enam (pea 65%) häirekeskusesse kõnesid, mis on seotud sündmustega. Natukene üle veerandi kõnedest olid kas ekslikud kõned, tahtlikud valekõned, naljakõned, tühjad kõned ning muude probleemidega seotud kõned. Alla 5% kõnedest suunati edasi mõnele teisele abi- ja infoliinile.

Hädaabikõnede hulgas oli ka 129¹ eCall kõnet, reaalseid sündmuseid, kuhu reageeris ressurss, oli 3. Neist esimene juhtum puudutas Lõuna-Eestis külmas öös sõidukiga hätta jäänud Vene Föderatsiooni kodanikke. Nemad helistasid ise oma sõidukist häirekeskusesse ja andsid teada, et neil pole kütust ning vajavad abi. Teine sündmus puudutas teelt välja sõitmist, milles keegi viga ei saanud. Ka kolmas juhtum puudutab liiklusõnnetust, mille puhul sõiduk tegi ise teate häirekeskusele. Ka selle puhul ei olnud tegemist raske õnnetusega.

Põhja piirkonnast tehti eelmisel aastal kokku 46%, Ida piirkonnast 19%, Lõuna piirkonnast 22% ning Lääne piirkonnast 13% hädaabikõnedest. 2018. aastal tuli keskmiselt üle Eesti 1000 elaniku kohta 755 kõnet. Kõige rohkem kõnesid 1000 elaniku kohta on Ida piirkonnas (979). Põhja piirkonnast tuli tuhande elaniku kohta 770 kõnet ning Lõuna piirkonnast 675 kõnet. Kõige vähem kõnesid tuhande inimese kohta tuli Lääne piirkonnas, kus tuhande elaniku kohta oli 624 kõnet. Võrreldes eelmise aastaga on kõnesid 1000 elaniku kohta mõnevõrra rohkem, kuid ka hädaabikõnede arv on tõusnud.

Hädaabikõnede jagunemine piirkonniti

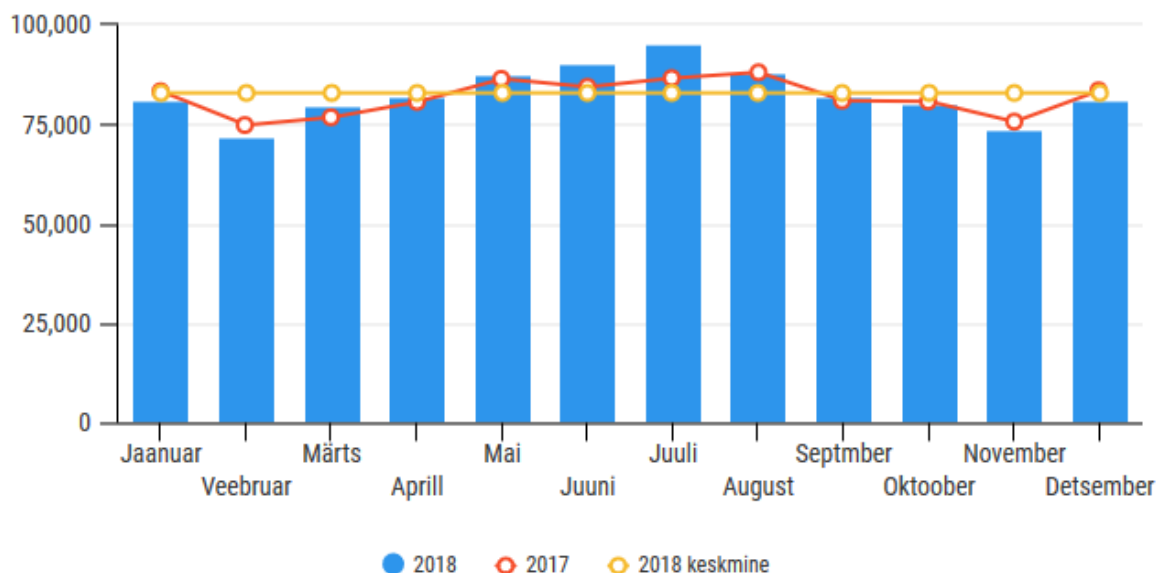

Kaardil on kujutatud hädaabikõnede osakaalude jaotused piirkonniti.
Mida tumedam on värv, seda rohkem on kõnesid.

¹ PÄHKAL näitab, et eelmisel aastal oli 151 eCall kõnet. 2018. aasta kokkuvõttes jätsin välja SMITi poolsetest testimistest.

Hädaabikõnesid 2018. aastal oli keskmiselt ühes kuus **82 876**. Kuude lõikes oli kõige **rohkem** hädaabikõnesid **juulis** (95 464) ning kõige **vähem** oli hädaabikõnesid **veebruaries** (71 893). Läbi aastate on olnud nii, et kõige enam hädaabikõnesid tuleb juulis ning hädaabikõnede arv on madalam veebruaris ja novembris. Hädaabikõnede arv hakkas võrreldes eelmise aastaga (2017) oluliselt tõusma suvel (juuni-juuli). Üheks tõusu põhjuseks olid soojad suveilmad. Mitmete sündmuste puhul olid inimesed tähelepanelikumad ning ühe sündmuse kohta tehti mitu kõnet. Näiteks tuli palju teateid (sh ka kordusteateid) seoses tulekahjudega, mis olid väljaspool hooneid. Kuna suvel oli mitmel korral palavate ilmade tõttu tule tegemise keeld, olid kodanikud tulekahjut märgates eriti tähelepanelikud ning teavitasid ka Häirekeskust. Samuti oli tavapärasest rohkem kõnesid seoses öörahu rikkumistega. Soojad suveõhtud tingisid selle, et inimesed tahtsid õues rohkem aega veeta ka hilistel öötundidel, mis võis segada nende lähedal elavaid/asuvaid inimesi. Palava suve tõttu oli inimestel ka tavapärasest rohkem terviserikkeid. Erakordselt kuuma ilma otsene mõju ilmneb hingamisteede, südame-veresoonkonna- ja ajuvereringehaigustesse haigestumise ja suremuse märkimisväärses sagenemises elanikkonnas. Ühtlasi suurenes ka liiklusõnnetuste (ka käesoleval aastal oli) ja uppumissurmade arv. Õhukonditsioneeride kasutamisel kuuma ilma korral võivad inimestel tekkida külmetusnähud.

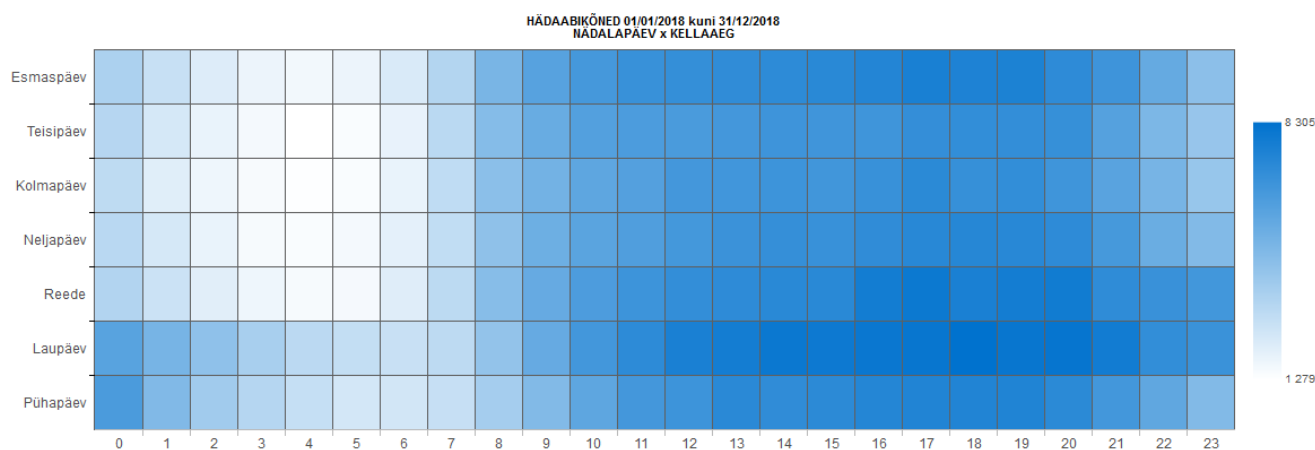
Hädaabikõnede arv kuude lõikes

2018. aastal helises päästekorraldaja laual telefon keskmiselt 6 sekundit kuni ta vastas kõnele. Hüljatud kõnesid oli eelmisel aastal kokku 117 260 ning nendest kõnedest ootasid üle ühe minuti 375. Kõige enam oli neid kõnesid, kus helistaja hülgas kõne 10 sekundi jooksul (110 519). Kõige pikemalt ootas helistaja 2 minutit 17 sekundit² kuni tema kõnele vastati. Kõnesid, kus helistaja pidi ootama üle ühe minuti, kuni tema kõnele vastati, oli kokku 835. Keskmiselt tegeles päästekorraldaja ühe kõnega 2 minutit ja 39 sekundit (kõne kestvusaeg + järeltöötlus). 112-kõnedele vastati 2018. aastal perioodil 92% juhtudest vähemalt 10 sekundi ja 99% juhtudest vähemalt 20 sekundi jooksul. Kõikidest vastatud hädaabikõnedest moodustab kuni 10 sekundilised kõned 12% kõnedest. Vastatud kõnedest 21% kestsid 11-60 sekundit. Kõige rohkem oli vastatud kõnesid, mille pikkuseks oli üle ühe minuti. Üle ühe minutilisi kõnesid oli 2018. aastal 2% (19 472) rohkem kui eelmisel aastal.

Kõnede arv on suurem päevasel ajal (ajavahemikul 12.00-20.00). Alates kella 20.00 hakkab kõnede järkjärguline langus ning kestab kuni kella kuueni hommikul. 06.00-12.00 toimub hädaabikõnede järkjärguline tõus ning seejärel jääb sissetulevate kõnede arv püsivalt kõrgeks. Kõige vähem on hädaabikõnesid teisipäevast-reedeni varahommikul kolmest kuueni. Nädalavahetustel kõnede arv on enamvähem püsivalt kõrge võrreldes nädalasise perioodiga. Kõige rohkem kõnesid Häirekeskusesse tuleb laupäevastel päevadel ajavahemikul 14.00-21.00.

Hädaabikõnede arvu jagunemine nädalapäeva ja kella aja järgi

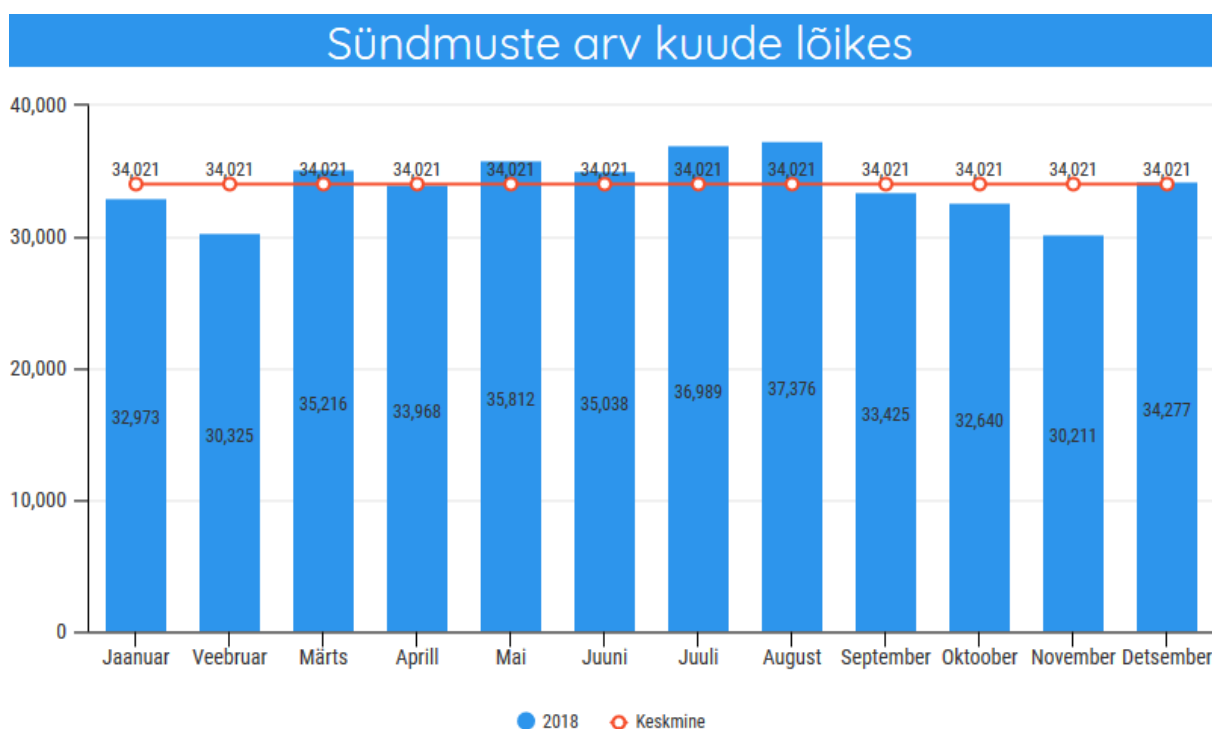

² PÄHKAL näitab, et eelmisel aastal ootas kõige pikemalt helistaja 6 minutit ja 25 sekundit, tegemist oli Agendi serveri rikkega ning tegelikkuses antud kõnele nii kaua ei vastatud.

Sündmused

2018. aastal oli sündmuste arv kokku **408 250**. Keskmiselt oli ühes ööpäevas 1 118 sündmust. Kõige enam oli meditsiinisündmuseid (61%), enam kui veerand (27%) sündmustest olid politseisündmused ning 4% olid päästesündmused. Komplekssündmuseid, kuhu oli kaasatud vähemalt kahe valdkonna abiandjaid, oli kokku 29 910 (7%). Kõige enam oli neid komplekssündmuseid, kuhu reageerisid politsei ja kiirabi koos. Komplekssündmuseid, kuhu on kaasatud kõigi kolme valdkonna abiandjaid, on ligi 10 % kõikidest komplekssündmustest. 2018. aasta jooksul registreeris Häirekeskus keskmiselt 684 meditsiini, 306 politsei ning 47 pääste valdkonna sündmust ööpäevas. Ühes ööpäevas oli keskmiselt 82 komplekssündmust. 2018. aasta jooksul oli Häirekeskuses registreeritud tüüpjuhtumite³ arv 441 843. Võrreldes 2017. aastaga on sündmusliikide arv tõusnud 3%.

2018. aastal oli sündmuste arv keskmisest kõrgem maist augustuni, kui olid ka tavapärasest soojemad ilmad. 2018. aasta sündmuste arvu ei saa võrrelda eelmise aastaga, kuna andmed on alates 23.05.2017 (ÜHKISE jõustumine).

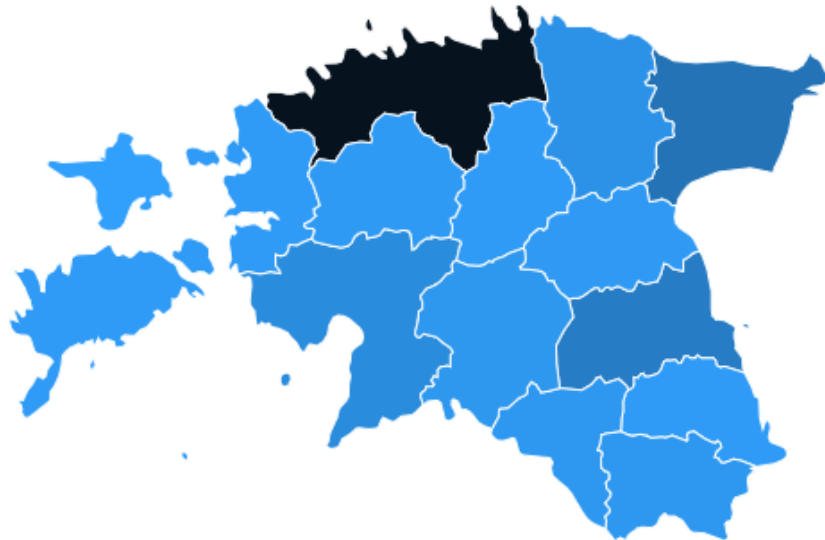

Põhja piirkonnast registreeriti 2018. aastal kokku 43%, Ida piirkonnast 19%, Lõuna piirkonnast 24% ning Lääne piirkonnast 14% sündmustest. 2018. aastal tuli keskmiselt üle Eesti 1000 elaniku kohta 310 sündmust. Kõige rohkem sündmuseid 1000 elaniku kohta oli

³ Tüüpjuhtum/sündmuse liiki - abiandja vastutusvaldkonnas enamlevinud sündmuse kirjeldus.

Ida piirkonnas (384). Põhja piirkonnast tuli tuhande elaniku kohta 299 sündmust ning Lõuna piirkonnast 308 sündmust. Kõige vähem sündmuseid tuhande inimese kohta tuli Lääne piirkonnas, kus tuhande elaniku kohta oli 277 sündmust.

Sündmuste jagunemine piirkonniti

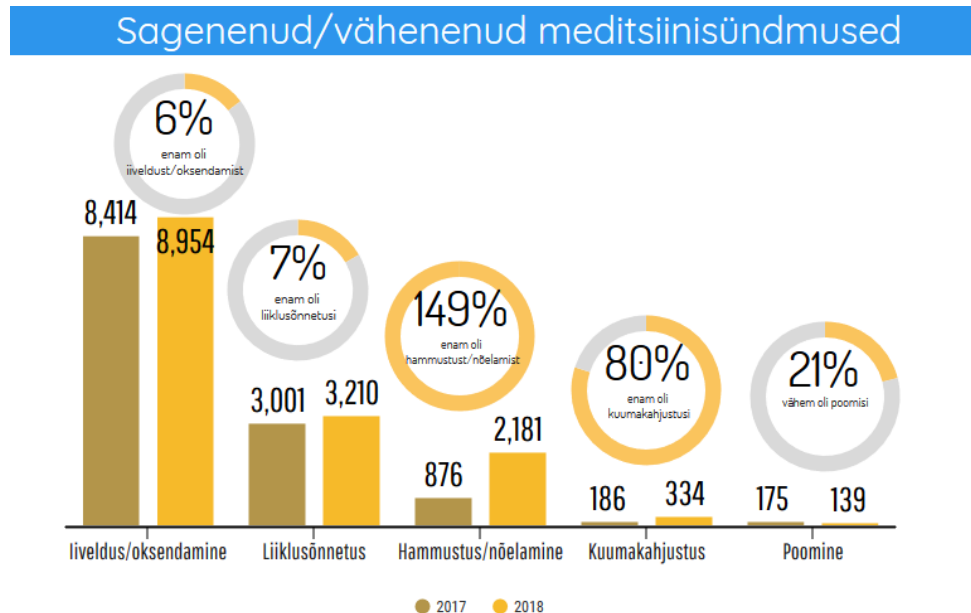
Peamised meditsiinisündmused, mille tõttu helistati Häirekeskusesse 2018. aastal, olid kõht, vererõhuprobleem ja valu rinnus nagu ka eelmisel aastal. Südame-veresoonkonna haigused on Eestis haigestumise ja surma põhjuste hulgas esikohal ning seetõttu on kaebused nagu vererõhk, valu rinnus ja valu ülakõhus läbi aastate esimese viie hulgas. Olenevalt aastaegadest (viiruste hooaeg ja kuumad ilmad) muutub vaid järjestus ning esmaste kaebuste erinevus.

Peamised meditsiinisündmused

Erakordselt kuum ilm hädaolukorra tähenduses on Eestis olukord, kus õhutemperatuur on kõrgem kui +30 °C kauem kui 2 päeva, mille tagajärjel võib sattuda ohtu inimeste elu või tervis või mis võib tekitada kahju elutähtsate teenuste toimepidevusele. Selliseid olukordi on

Eestis olnud ajavahemikul 1961 – 2015 kahekümne kahel aastal. 2018. aasta suvel tekkis sama olukord. Palavad ilmad suvel tingisid iivelduste, kuumakahjustuste, hammustuste/nõelamiste ning liiklusõnnetuste kasvu. Rahvastiku tervise arengukava toob välja, et aasta aastalt on enesetappude arv langenud ning seda toetab ka see, et 2018. aastal oli poomisi 21% vähem kui eelmisel aastal.

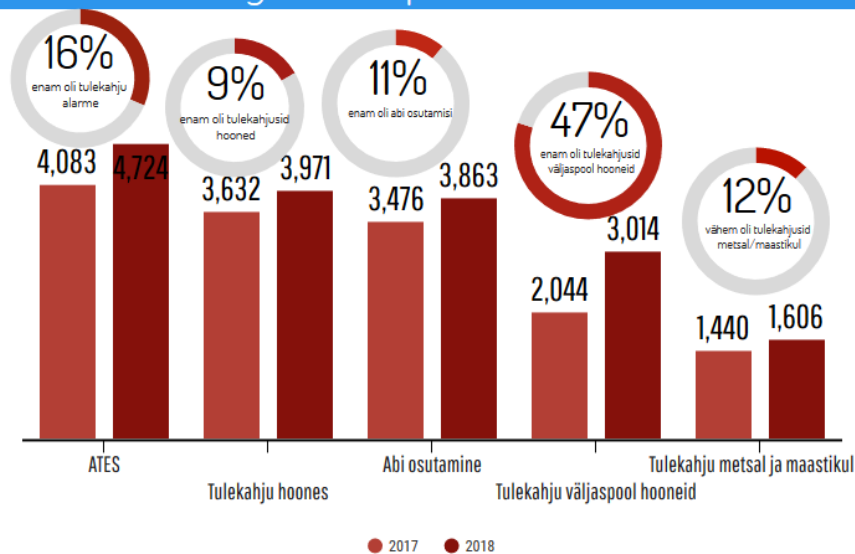
Peamised päästesündmused on seotud erinevate tulekahjudega (ATES, tulekahjud hoonetes ning väljaspool hooneid) ning abi osutamisega. Lisaks sellele, et inimesed teatavad tulekahjudest, mis on silmaga nähtavad, teatatakse ka häiret andvatest suitsuanduritest, mis kostuvad lähedal asuvatest majadest ja korteritest. Peamiselt on tõusnud tulekahjude arv väljaspool hooneid ning metsas/maastikul. Suvel soojade ilmade tõttu oli lõkke tegemise keeld ning inimesed teatasid rohkem lõketest/tulekahjudest, mis tehti keeluajal. Abi osutamiste hulgas oli peamiselt kiirabi abistamine tõstmisel ning uste avamine. Samad sündmusliigid olid ka eelmisel aastal top sündmuste hulgas.

Peamised päästesündmused

Peamiste päästesündmuste hulgas toimus ka võrreldes 2017. aastaga kõige suuremad muudatused. 2018. aastal oli erinevate tulekahju liikide tõus võrreldes eelmise aastaga peamiselt suvel. Poole rohkem võrreldes 2017. aastaga oli erinevaid prügi, lõkke ja grillimisega seotud tulekahjusid. Maastikutulekahjude ulatus oli viimaste aastate võrdluses suurim.

Sagenenud päästesündmused

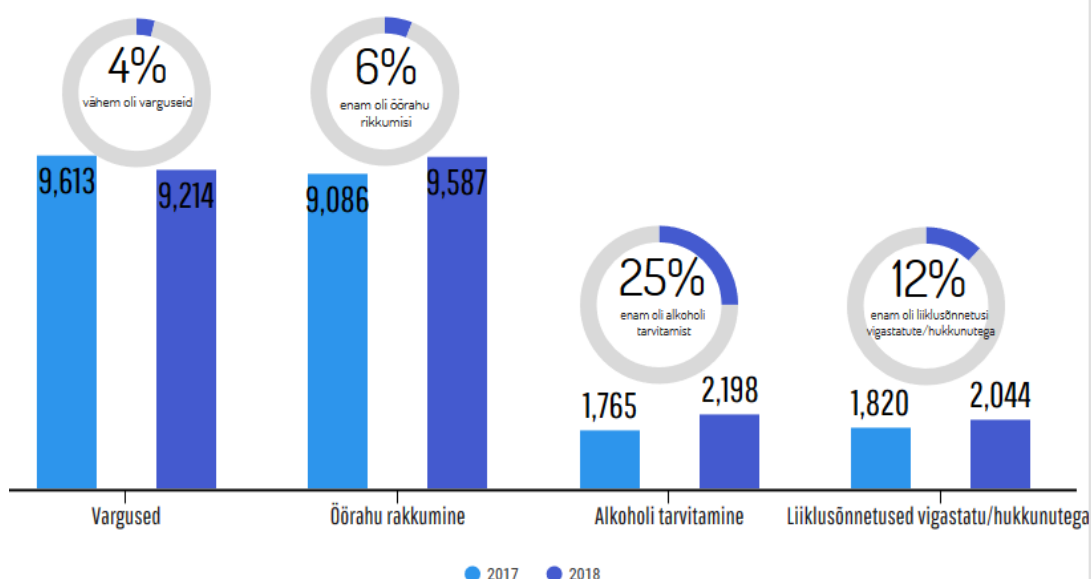
Sagedasemad politseisündmused on seotud joobes isikute, politsei teadetega ning liiklusõnnetustega. Liiklusõnnetusi soodustavad head sõidutingimused, nagu olid suvel, ning ka halvast nähtavusest ja libedusest tekkinud ilmastikuolud, mis olid nii 2018. aasta alguses kui ka lõpus. Lisaks ilmastikuoludele mõjutavad liiklusõnnetuste arvu ka juhid, kes sõidavad joobes olekus. Politsei teadete hulgas on tähelepanelike inimeste teated, kes teatavad näiteks kahtlastest isikutest, probleemsetest naabritest jne. Samad sündmusliigid olid ka eelmisel aastal top sündmuste hulgas.

Peamised politseisündmused

2018. aastal oli võrreldes eelneva aastaga varguste arv väiksem suvel. Kõige rohkem on langenud vargused hoonetest ja sõidukitest. Eurostati uuringu järgi ei ole varguste arv languses mitte ainult Eestis, vaid ka kogu Euroopa Liidus. Languse üheks põhjuseks võib olla, et aina rohkem koduomanikke on paigaldanud koju turvasüsteeme või turvakaameraid. Erinevad uuringud on näidanud, et kurjategijad väldivad kodusid, kus on turvasüsteem. Õõrahu rikkumiste arv oli eelmisest aastast kõrgem suvel, üheks põhjuseks võib olla soe suvi, mille tõttu inimesed õhutasid rohkem tube ning seetõttu kuulsid ka lähedal asuvaid naabreid/asutusi paremini. Peamiselt teatakse alkoholi tarvitamisest avalikes kohtades joojatest nende hulgas on ka palju teateid seoses alaealistega. Võrreldes 2017. aastaga kasvas alkoholi tarvitamiste arv samuti kõige enam suvel. 2018. aastal oli 12% enam liiklusõnnetusi, kus oli vigastatu või hukkunud. Õnnetuste arv kasvas võrreldes eelmise aastaga eriti kevadel.

Sagenenud/vähenenud politseisündmused

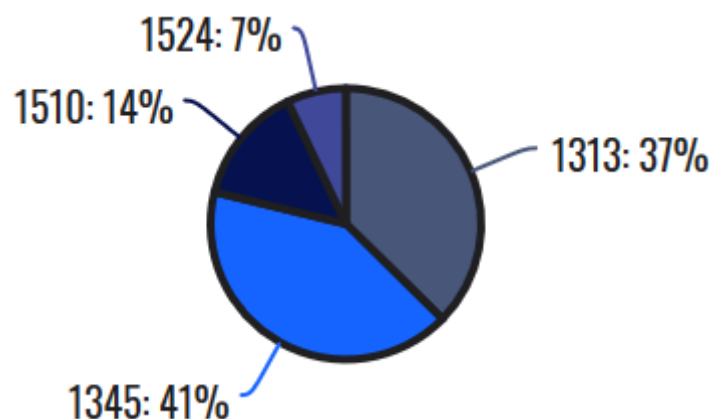
Meditisiinisündmustest üle poole moodustasid C-prioriteediga (60%), 28% B-prioriteediga, 10% D prioriteediga ning 2% A-prioriteediga sündmuseid. Võrreldes eelmise aastaga oli 2018. aastal 3% rohkem C-prioriteediga sündmuseid B-prioriteediga sündmuste arvelt.

90% päästesündmustest moodustasid 1.astme, 9% 2.astme, 1% 3.astme ning 4.astme sündmuseid oli eelmisel aastal ainult 16.

Politseisündmustest üle poole oli A-prioriteediga (61%), 37% moodustasid B-prioriteediga. Ülejäänud registreeriti C-prioriteediga (2%) sündmusteks.

Abi- ja infokeskuse kõned

Abi- ja infokeskuse (AIK) numbritele 1313, 1345, 1524 ja 1510 helistati 2018. aastal 103 447 korda. Kõige suurem kõnekoormus oli numbrile 1345 (42 874 kõnet), 1313 oli 38 376 kõnet, 1510 oli 14 807 kõnet ning kõige vähem kõnesid oli numbrile 1524 (7 390). 2018. aastal tehti AIK numbritele keskmiselt 283 kõnet ööpäevas, kusjuures argipäeviti on AIK kõnekoormus suurem kui puhkepäeviti.

Võrreldes eelmise aastaga on AIK kõnede arv tõusnud 10%, üheks põhjuseks on numbri 1510 liitumine Abi- ja infokeskusega 2017. aasta novembrist. 30 sekundi jooksul vastati keskmiselt 96% kõnedele. Keskmiselt oli ühe pikkuseks 1 minut ja 34 sekundit.

Peamiselt helistatakse 1345 numbrile transpordialaste probleemide tõttu (küsitakse infot ühistranspordi väljumiste kohta). Kalateadete ning loomadega seotud murede pärast helistatakse keskkonnainfo telefonile 1313. Numbrile 1510 helistatakse peamiselt teetööde pärast. Tuleohutuse ning tulega seotud infot uuritakse numbrilt 1524.

AIK kõnede arv kuude lõikes

